

Teknikföretagen

TEKNIKFÖRETAGENS BAROMETER 3:e KVARTALET 2017

Teknikföretagens konjunkturbarometer för 3:e kvartalet omfattar bedömningar från 534 företag. Försäljningen uppgår sammanlagt till 615 Mdr SEK, varav 80 % säljs på export.

Ökad ordergång - resursutnyttjandet på topp

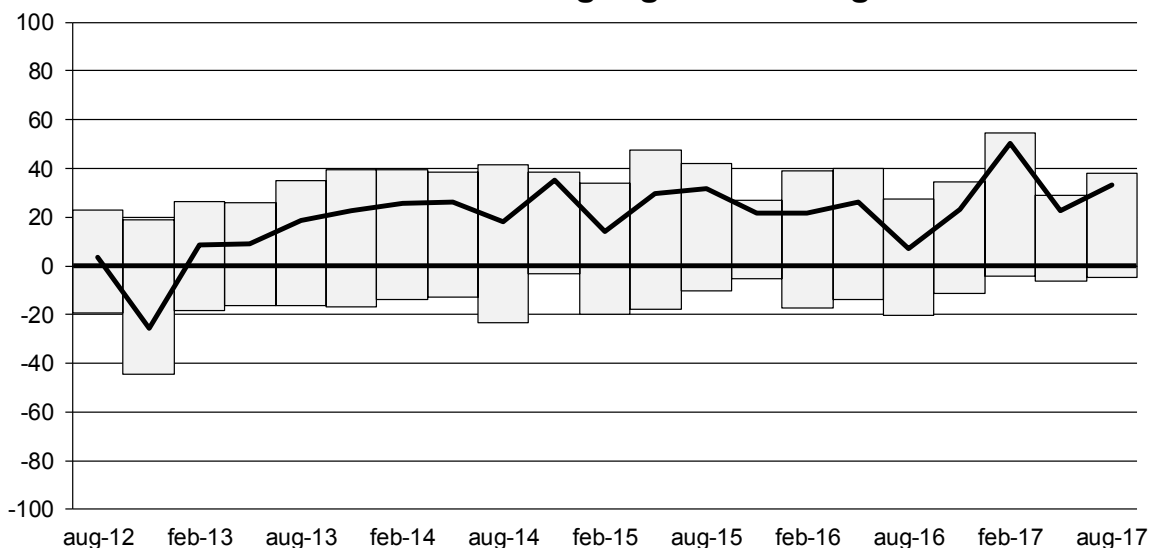
Ordergången för teknikindustri i Sverige ökar återigen i högre omfattning under tredje kvartalet. Särskilt fordonsindustri fortsätter starkt. Exporten går överlag bättre än hemmamarknaden. Kapacitetsutnyttjandet och ett fortsatt ökat behov av arbetskraft visar på ett klart förstärkt konjunkturläge.

Transportmedelsindustrin rapporterar ett bättre utfall i order jämfört med andra kvartalet. I maskinindustrin dämpas däremot ordergången och förhoppningar om ett mer markant uppsving har hittills uteblivit. Metallvaruindustrin har en begränsad ökning i ordergång samtidigt som ordergången för tillverkare av elmaskiner är närmast oförändrad. För leverantörer sammantaget ökar ordergången däremot i lite högre omfattning. Efterfrågan har förbättrats påtagligt från exportmarknaden för leverantörer till fordon och till maskinindustrin.

Kapacitetsutnyttjandet har sammantaget ökat, om än inte i samma omfattning som de två föregående kvartalen. Andelen företag som rapporterar en stor orderstock ökar något och ligger klart över historiskt genomsnitt. Behovet av yrkesarbetare, ingenjörer och övriga tjänstemän har sammantaget ökat på bred front.

“Starkare –
särskilt för
fordons-
industrin

Åter bättre ordergång sammantaget

Andel teknikföretag som anger att ordergången totalt det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

Orderingång teknikindustri jämfört med föregående kvartal. Säsongrensad X12

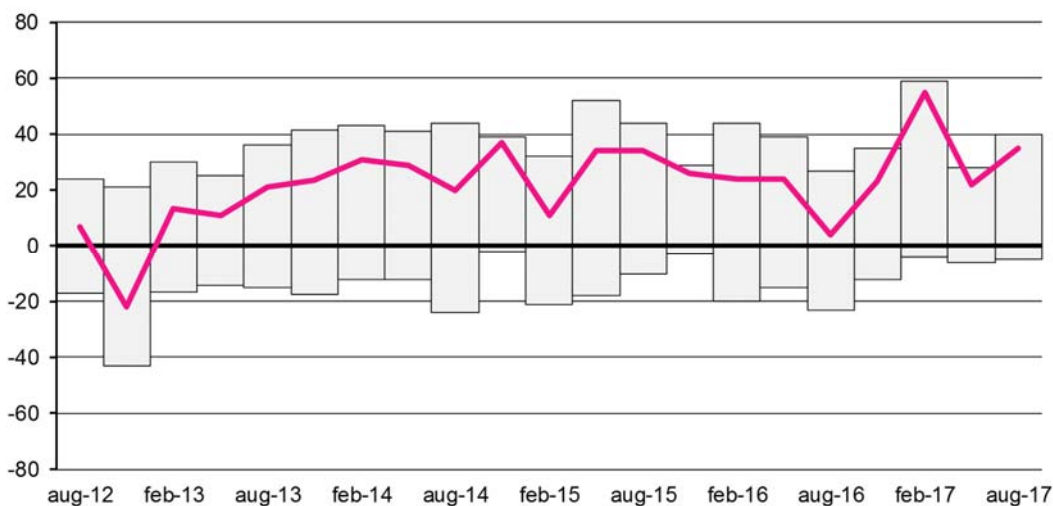
	Sverige	Ökat	Oför.	Minskat	=	Export	Ökat	Oför.	Minskat	=
> Metallvaruindustri										
maj-17		45	43	12	33		20	65	15	5
aug-17	48%	37	54	9	28	52%	31	52	-17	14
> Varav metallbearbetning										
maj-17		51	39	10	41		41	48	11	30
aug-17	79%	56	39	5	51	21%	41	48	11	30
> Maskinindustri										
maj-17		30	61	9	21		40	52	8	32
aug-17	18%	25	71	4	21	82%	31	56	13	18
> Leverantörer till maskinindustri										
maj-17		57	32	11	46		37	51	12	25
aug-17	36%	48	48	4	44	64%	51	38	11	40
> Leverantörer till tele-och elektroindustri										
maj-17		36	56	8	28		35	55	10	25
aug-17	61%	23	76	1	22	39%	34	63	3	31
> Instrumentindustri										
maj-17		15	78	7	8		70	29	1	69
aug-17	5%	10	77	13	-3	95%	28	8	64	-36
> Transportmedelsindustri										
maj-17		12	82	6	6		25	68	7	18
aug-17	14%	32	66	2	30	86%	40	60	0	40
> Leverantörer till fordonsindustri										
maj-17		47	45	8	39		56	29	15	41
aug-17	38%	43	46	11	32	62%	67	33	0	67
> Leverantörer till bygg-och anläggningsindustri										
maj-17		30	52	18	12		50	45	5	45
aug-17	45%	24	67	9	15	55%	23	67	10	13
> <= 74 anställda										
maj-17		43	45	12	31		32	52	16	16
aug-17	58%	45	45	10	35	42%	34	51	15	19
> 75-150 anställda										
maj-17		31	58	11	20		30	58	12	18
aug-17	45%	38	51	11	27	55%	26	60	14	12
> 151-500 anställda										
maj-17		42	46	12	30		34	50	16	18
aug-17	40%	25	65	10	15	60%	40	53	7	33
> 500- anställda										
maj-17		23	72	5	18		26	69	5	21
aug-17	12%	32	67	1	31	88%	40	57	3	37
> Teknikindustri totalt										
maj-17		32	60	8	24		28	66	6	22
aug-17	20%	30	65	5	25	80%	40	55	5	35
> Teknikindustri leverantörer totalt										
maj-17		36	52	12	24		45	45	10	35
aug-17	39%	37	55	8	29	61%	55	39	6	49

► ORDERLÄGET

Orderingången ökar i varierande grad för samtliga delbranscher utom instrumentindustrin som gick mycket starkt föregående kvartal. För leverantörer har efterfrågan sammantaget förbättrats främst genom ett betydande bidrag från leverantörer till maskin- och fordonsindustri medan den dämpats något för leverantörer till elektroindustri och för leverantörer till byggsektorn. Den sammantagna orderingången på export har tagit ny fart medan det är fortsatt dämpat och mer splittrat på hemmamarknaden.

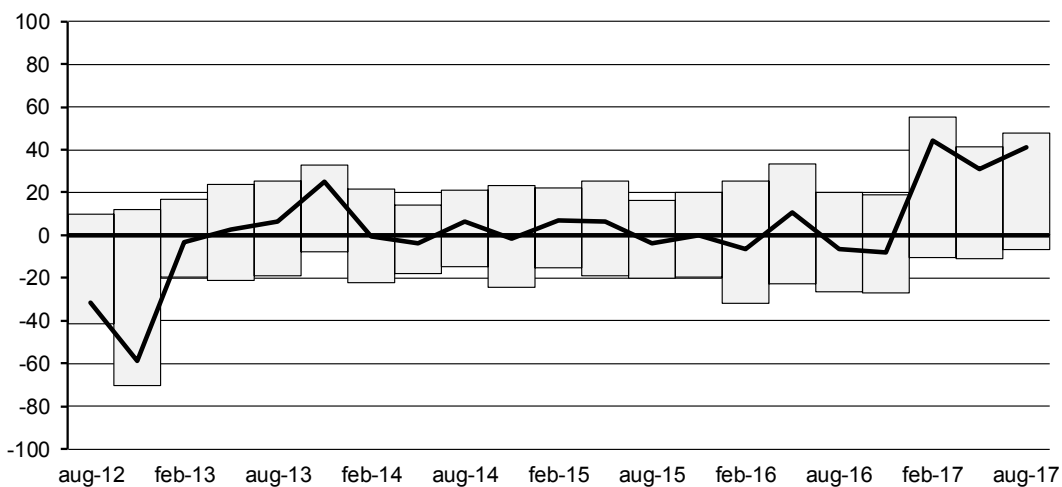
“Ökat på export och för leverantörer sammantaget

Orderingången på export ökar...

Andel teknikföretag som anger att orderingången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

Fortsatt god tillväxt för leverantörer sammantaget

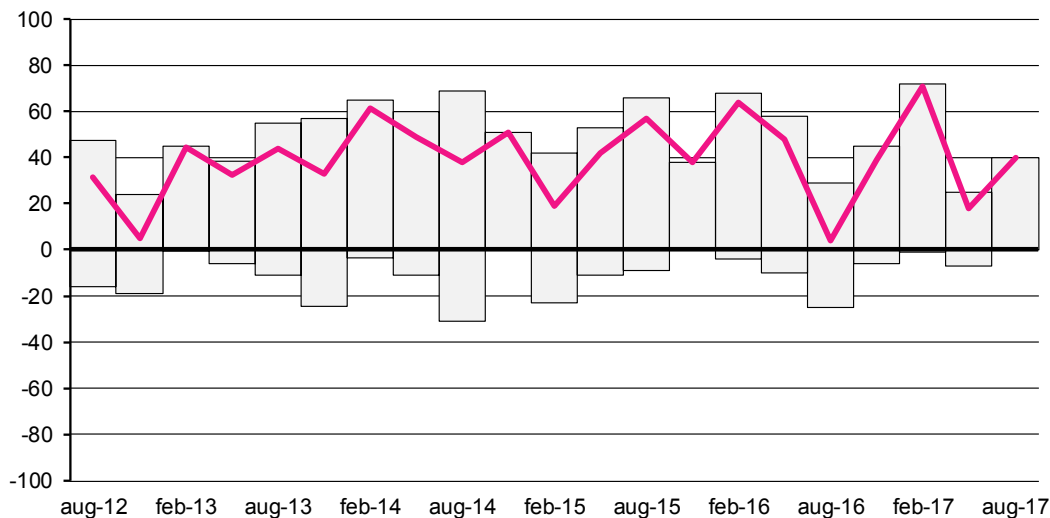
Andel leverantörer som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

► TRANSPORTMEDELSINDUSTRI

Efter en tillfällig dämpning i orderingen under föregående kvartal ökar den nu i högre omfattning. Detta gäller såväl hemma- som exportmarknad. Med ökad ordergång i varierande grad det senaste halvåret rapporterar knappt sex av tio företag orderstocken som större än normalt vilket är den högsta siffran på tio år. Endast en handfull småföretag anser den som mindre än normalt.

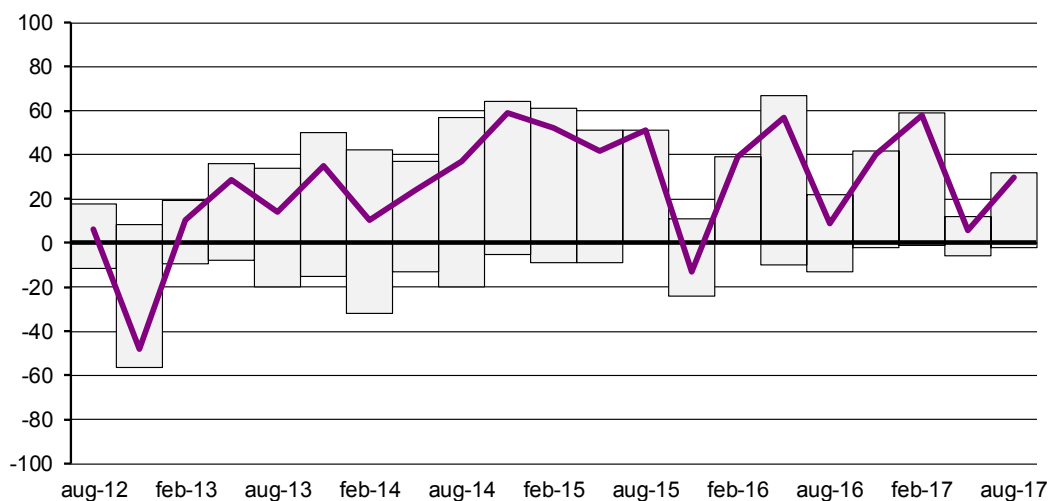
“Order-
ingången
tar ny fart

Fler exportorder...

Andel transportmedelsföretag som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och så även på hemmamarknaden

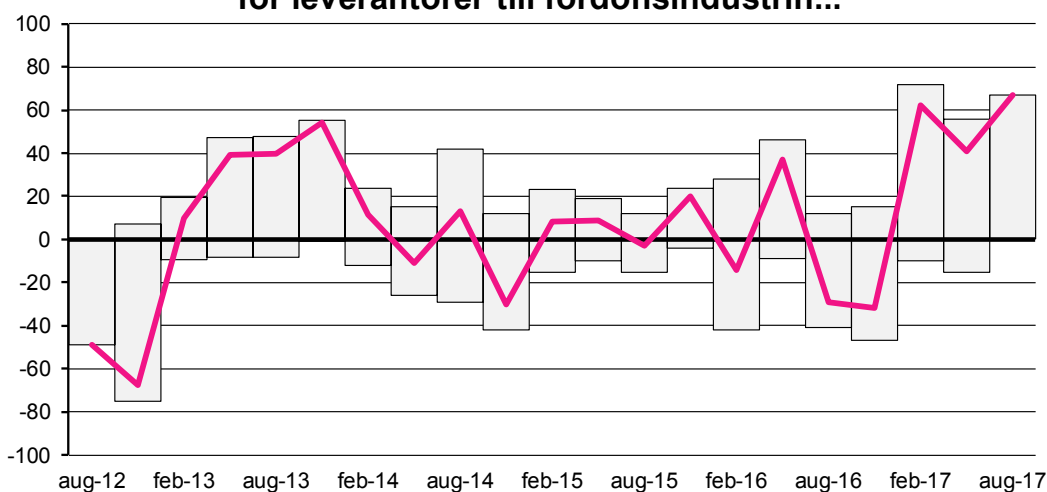
Andel transportmedelsföretag som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► LEVERANTÖRER TILL FORDONSINDUSTRI

Orderingången på export förbättras ytterligare och ökar i stort sett som under det starka första kvartalet i år. Däremot dämpas orderingången från hemmamarknaden för andra kvartalet i rad. Med ökad efterfrågan visar rapporteringen rörande orderstocken på en förbättring. Knappt sex av tio företag anser den som större än normalt och vi får backa tio år för att finna motsvarande siffra. Endast ett par företag redovisar orderstocken som mindre än normalt.

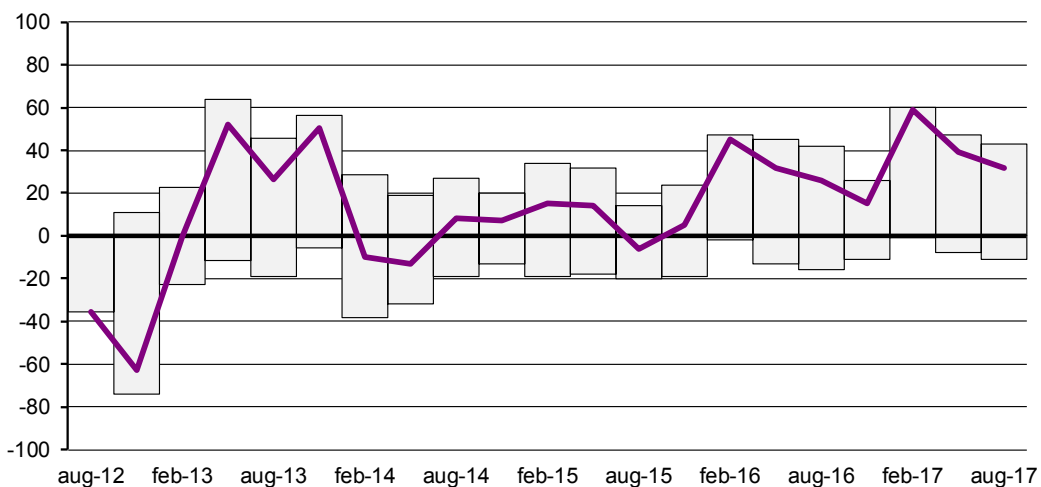
”Fortsatt uppåt på export – lägre tillväxt hemma

Exportorder växer kraftigt för leverantörer till fordonsindustrin...

Andel leverantörer till bilindustrin som anger att orderingången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

...men i något lägre takt på hemmamarknaden

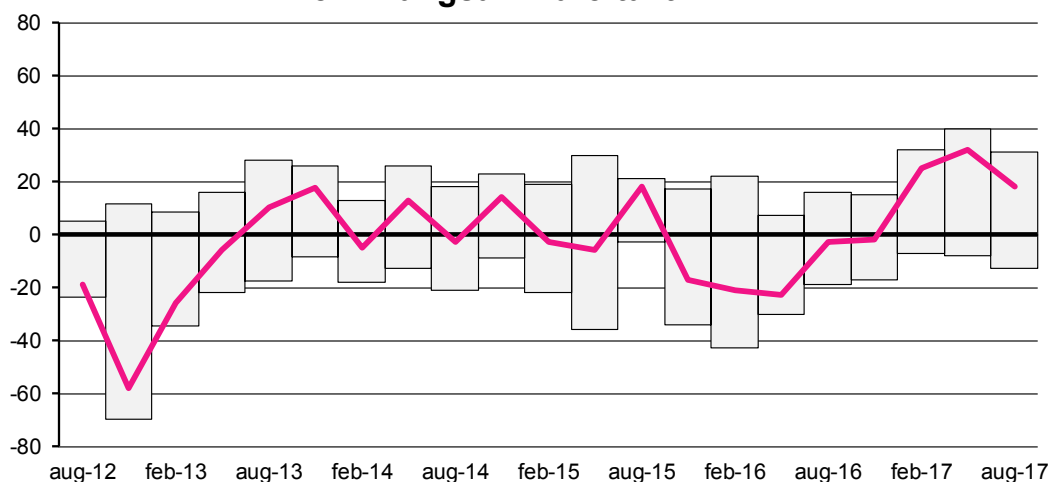
Andel leverantörer till bilindustrin som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12.

► MASKININDUSTRI

Orderingången för maskinindustrin har dämpats under tredje kvartalet. Ett mer påtagligt uppsving saknas därmed fortfarande. Orderingången inom maskinindustrin har dämpats på exportmarknaden, främst för mekanisk kraft (motorer, pumpar, hydraulik/pneumatik, kraftöverföring m.m.) följt av s.k. allmänna maskiner (lyft, gods, kyla, ventilation m.m.) och för maskiner till annan industri än teknikindustri. För den sistnämnda delbranschen är dock exportefterfrågan starkare än för övriga två huvudbranscher ovan.

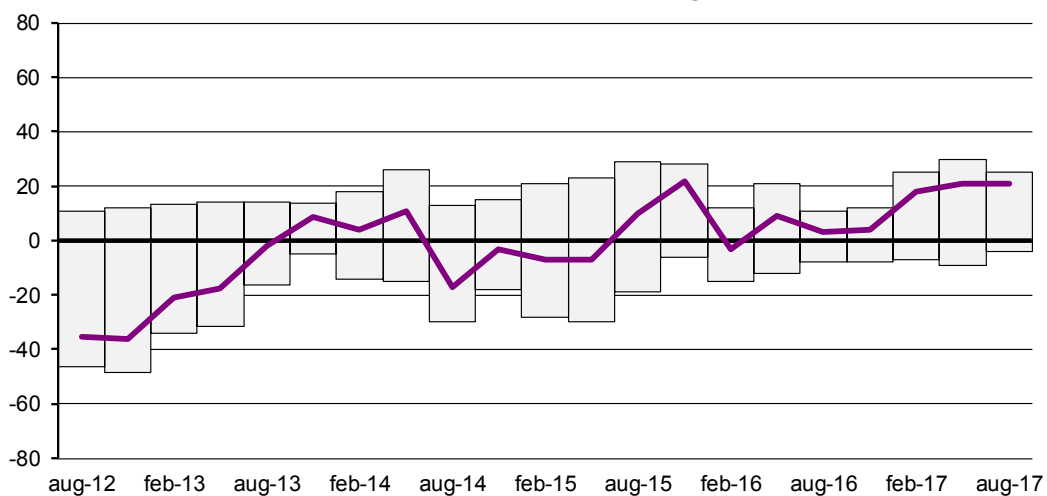
”Dämpat efter starkt första halvår

Maskinindustrins exportorder ökar, men i långsammare takt...

Andel maskinföretag som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och i närmast samma omfattning som för hemmaorder

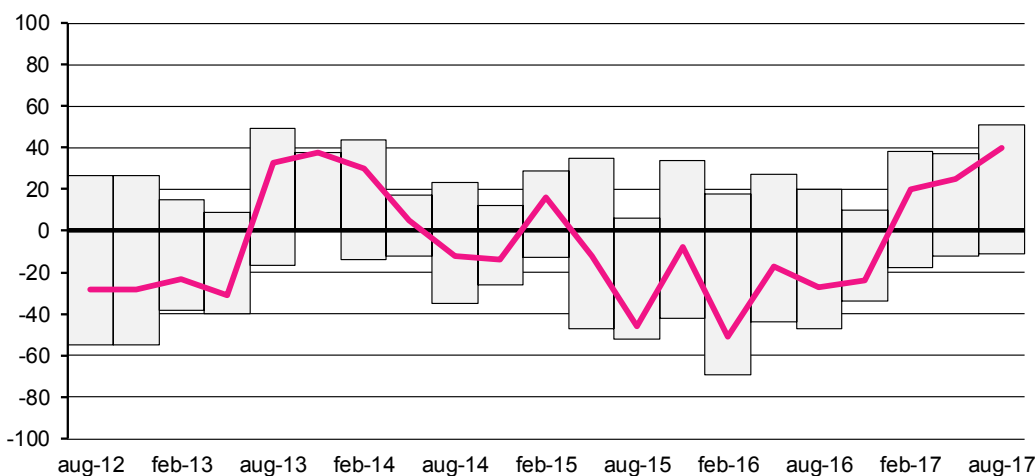
Andel maskinföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► LEVERANTÖRER TILL MASKININDUSTRI

Efter minskade exportorder 2015-2016 ökar dessa nu dessa i tilltagande takt för tredje kvartalet i rad. Order från hemmamarknaden fortsätter öka i samma omfattning som tidigare i år. Efterfrågan rapporteras som mycket god och andelen företag som rapporterar stora orderstockar ökar till att omfatta drygt hälften av företagen. Samtidigt minskar andelen företag som anser orderstocken som mindre än normalt till drygt vart tionde företag. Senast sådana siffror noterades var 2007.

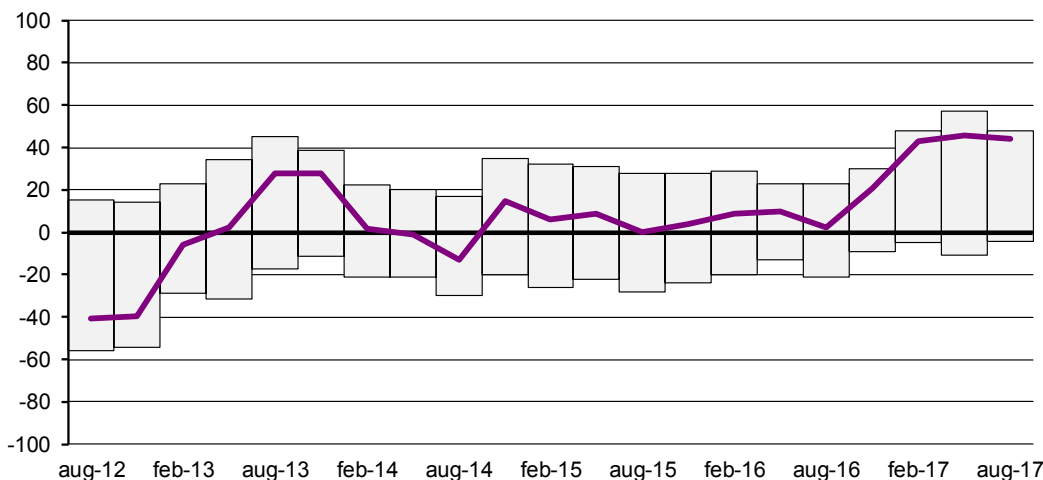
“Exporten ökar
i högre takt

Exportorder för leverantörer till maskinindustrin tar fart...

Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att ordergången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och går nu i samma takt som på hemmamarknaden

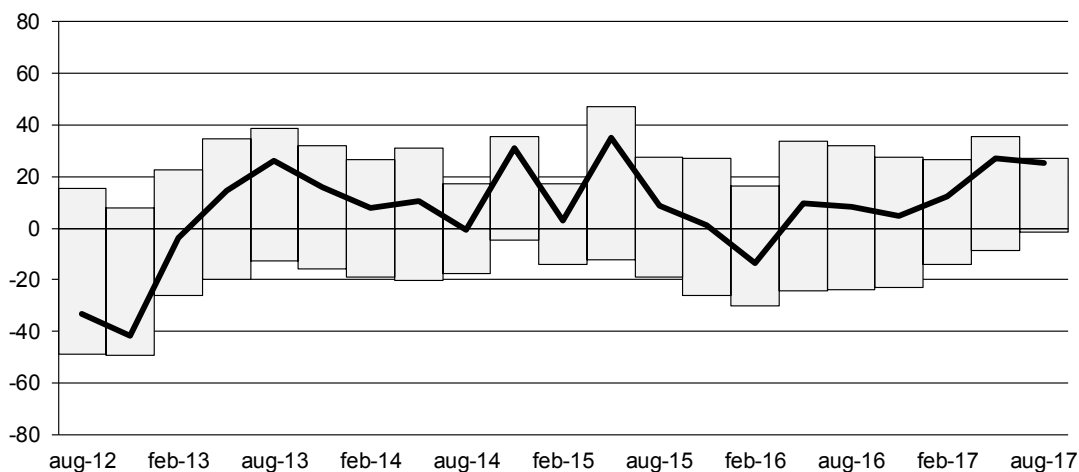
Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att ordergången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► ELEKTROINDUSTRI SAMT LEVERANTÖRER

Orderingången för leverantörer till elektroindustrin ökar sammantaget i närmast oförändrad omfattning. Här har internationell efterfrågan fortsatt förbättrats något medan hemmamarknaden dämpats. Instrumentindustrin visar en föga överraskande tillbakagång i order efter den mycket omfattande ökningen andra kvartalet. Tillverkare av elmaskiner rapporterar en dämpad tillväxt i ordergång för andra kvartalet i rad. Orderingången för elmaskiner är vanligtvis volatil vilket kan noteras de senaste åren.

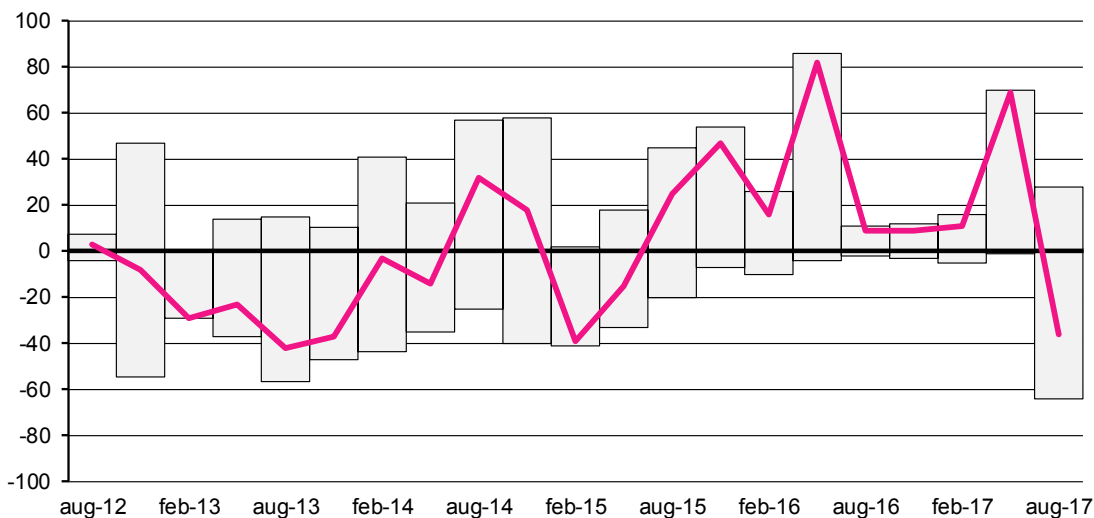
“Oförändrat för elektro – tillbakagång för instrument

Oförändrad ökning för leverantörer till elektroindustri

Andel leverantörer till tele- och elektroindustrin som anger att total ordergång det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-). Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrad X12

Ras i exportorder efter förra kvartalets framgångar

Andel instrumentföretag som anger att ordergången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrad X12

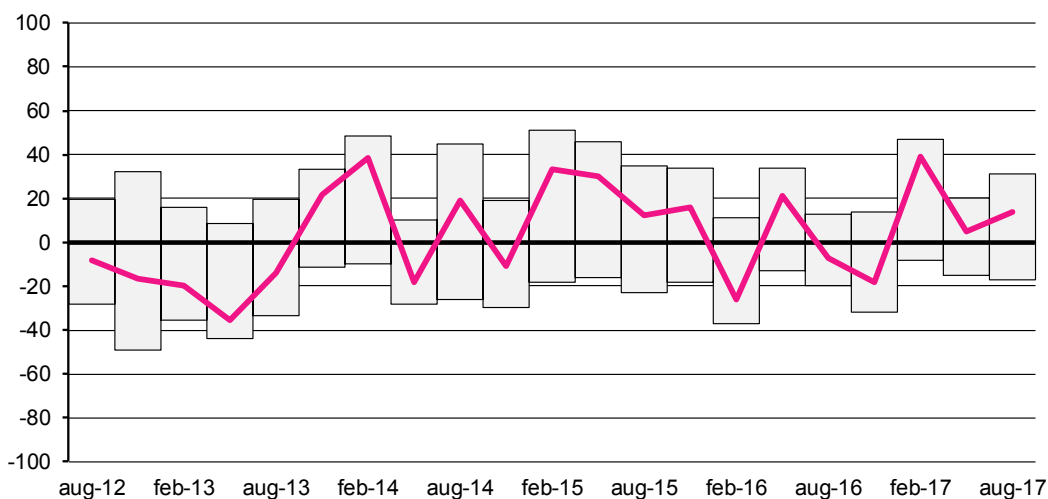

► METALLVARU- OCH METALLBEARBETANDE INDUSTRI

Orderingången växer sammantaget i närmast oförändrad omfattning. Den dämpas för andra kvartalet i rad på hemmamarknaden men förbättras samtidigt från exportmarknaden. Delbranschen specialiserad på omformning, ytbehandling m.m. redovisar däremot mycket stark efterfrågan eller den högsta sedan år 2010. Metallvaruindustrins sammantagna rapportering rörande orderstocken visar ett bättre utfall än föregående kvartal. Drygt fyra av tio företag anser den som större än normalt jämfört med vart tionde företag som anser den som mindre än normalt.

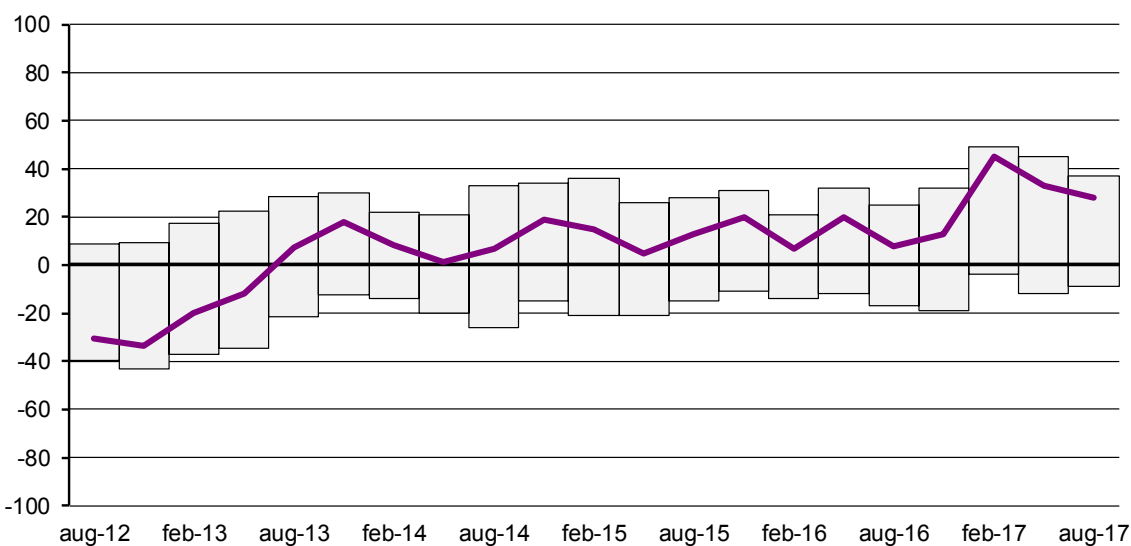
”Oförändrat sammantaget - men mycket starkt för bearbetning

Exportorder ökar något för metallvaruföretag...

Andel metallvaruföretag som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

...men i dämpad takt på hemmamarknaden

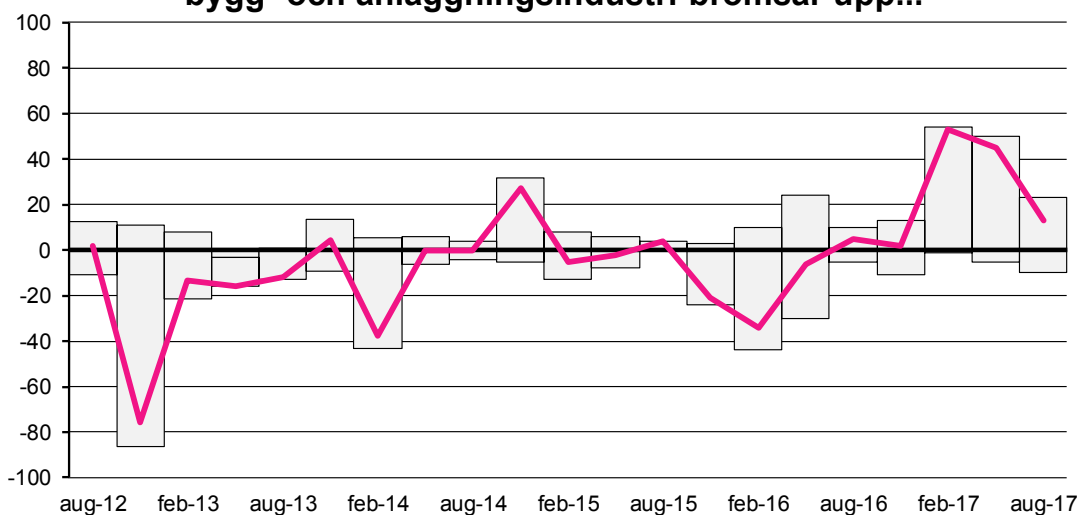
Andel metallvaruföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12.

► LEVERANTÖRER TILL BYGG- OCH ANLÄGGNINGS-INDUSTRI

”Svagare tillväxt

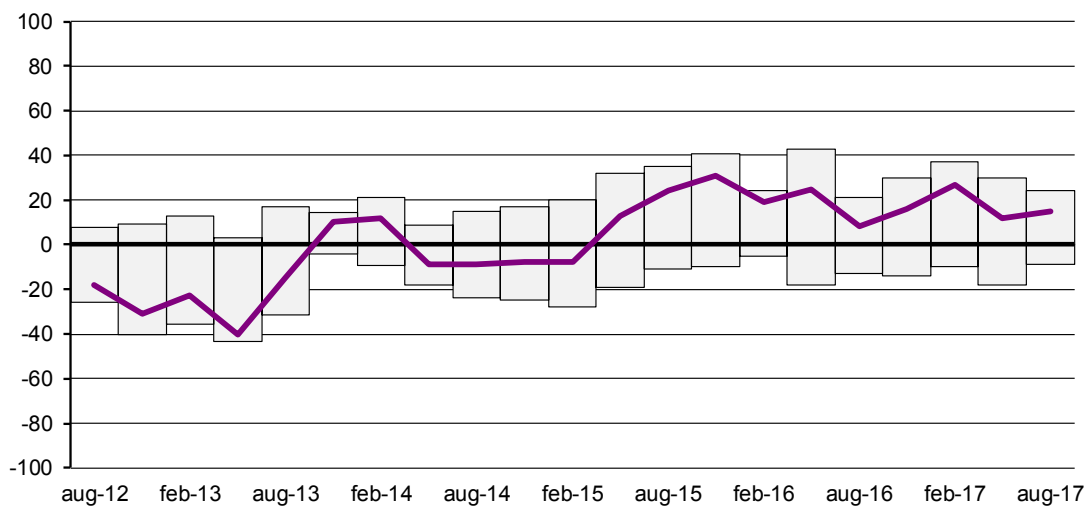
Exportorder ökar i dämpad omfattning för andra kvartalet i rad. Samtidigt ökar order från hemmamarknaden i närmast samma låga omfattning som andra kvartalet. Rapporteringen rörande orderstocken är något mer positiv. En dryg tredjedel anser den som större än normalt mot tre av tio företag föregående kvartal. Något färre eller vart sjunde företag anser den som liten, mot vart femte företag andra kvartalet i år.

Exportorder för leverantörer till bygg- och anläggningsindustri bromsar upp...

Andel leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

...och fortsatt svagt på hemmamarknaden

Andel leverantörer till bygg- och anläggningsindustri som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► ÖKAT BEHOV AV PERSONAL

Behovet på ingenjörer har fortsatt att öka eller med tre procentenheter och omfattar 41 procent av företagen. Samtliga delbranscher, grupper av leverantörer samt storleksgrupper av företag rapporterar ökad efterfrågan i varierande omfattning. Tillverkare av instrument följt av transportmedelsindustri och leverantörer till maskinindustrin redovisar den högsta ökningen. I storföretag är behovet samtidigt det högsta sedan år 2011 och i övriga storleksgrupper alltsedan 2007. För maskinindustrin och för leverantörer till elektroindustrin ökar behovet i ringa omfattning men är även här på samma höga nivå som för tio år sedan.

Behovet av yrkesarbetare har fortsatt att öka under tredje kvartalet även om uppgången inte är lika kraftig som under de två föregående kvartalen. Sammantaget redovisar också här 41 procent av företagen brist på yrkesarbetare. Trenden med högst behov i små-, mindre- och medelstora företag kvarstår. Men samtidigt har också storföretagen rapporterat ett allt högre behov och nu redovisar fyra av tio storföretag behov av yrkesarbetare. Sista kvartalet i fjol hade de i stort sett ingen brist.

Bland delbranscherna har efterfrågan på yrkesarbetare ökat mest i instrument- och transportmedelsindustrin. Behovet ökar också, men inte fullt så mycket, för leverantörer till elektro- och fordonsindustri. Leverantörsföretagen visar sammantaget på en fortsatt snabb ökning i efterfrågan på yrkesarbetare.

Däremot har bristen på yrkesarbetare minskat för maskinindustrin och är oförändrad för tillverkare av elmaskiner jämfört med föregående kvartal.

”Uppåt med få undantag

Andelen företag med brist på yrkesarbetare och ingenjörer/tekniker

Procent- enheter	Metall- varu- industri	Maskin- industri	Lev. till maskin- industri	El- maskiner	Lev. till tele- och elektroind.	Instru- menttind.	Transport medel	Lev. till fordons- industri	Lev totalt	Teknik- industri totalt
Yrkesarbetare										
Feb-16	41	29	26	22	32	22	32	33	33	33
Maj-17	44	39	47	29	31	36	41	43	40	39
Aug-17	47	37	50	29	36	46	56	48	44	41
Ingenjörer/Tekniker										
Feb-16	28	36	26	22	34	48	29	28	28	34
Maj-17	29	44	37	41	41	42	34	34	35	38
Aug-17	33	45	42	44	42	55	39	38	38	41

Säsongrensad X12

► ÖKAR SAMMANTAGET

Under tredje kvartalet ökar andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande med ytterligare två procentenheter och omfattar därmed drygt hälften av företagen. Utnyttjandet ökar för samtliga grupper av leverantörer, främst för leverantörer till fordons- och maskinindustrin.

I transportmedelsindustrin ökar andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande efter ha varit oförändrat mellan första och andra kvartalet i år. Samtidigt ökar också utnyttjandet för tillverkare av elmaskiner. Däremot minskar utnyttjandet i instrumentindustrin och är närmast oförändrat för metallvaru- och maskinindustrin.

För delbranscherna metallvaror, maskin-, elmaskiner och transportmedelsindustri är utnyttjandet nu tillbaka till de höga nivåer som rapporterades för tio år sedan. Detsamma gäller även för samtliga grupper av leverantörer.

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

Procentenheter	Aug -17	Maj -17	Feb -17
Metallvaruindustri	43	43	36
Leverantörer till bygg- och anläggningsindustri	41	33	36
Maskinindustri	56	57	45
Leverantörer till maskinindustri	56	44	33
Elmaskiner	58	51	46
Leverantörer till tele- och elektro	52	44	46
Instrumentindustri	67	78	51
Transportmedelsindustri	53	39	39
Leverantörer till fordonsindustri	47	46	37
Leverantörer sammantaget	50	42	37
Totalt teknikindustri	52	50	42

Säsongrensad X12

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Anders Rune, 08-782 08 36, anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen

**I EN GLOBALISERAD VÄRLD ÄR KREATIVITETEN SVERIGES STYRKA
- TEKNIKFÖRETAGEN GER KREATIVITETEN UTRYMME**